

บทความวิจัย

เรื่อง การแข่งขันทางการเมืองของขุนนางฝ่ายพลเรือนในสมัยราชวงศ์โชซอน

โดย

น.ส. ชุติมา อธิธิพเจริญ

05530788

เสนอ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรพร ภู่งศ์พันธุ์

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450460 การศึกษาเอกเทศ

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยสกลนคร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2556

ชื่อเรื่อง การแข่งขันทางการเมืองของขุนนางฝ่ายพลเรือนในสมัยราชวงศ์โชซอน

ชื่อผู้วิจัย นางสาวชุตินา อธิพิพเจริญ รหัสนักศึกษา 05530788

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรพร ภู่งศ์พันธุ์

ปีการศึกษา 2556

1.บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาบทบาททางการเมืองการปกครองของขุนนางฝ่ายพลเรือนในอาณาจักรโชซอน ความขัดแย้งของขุนนางฝ่ายพลเรือนทางการเมือง ในอาณาจักรโชซอน ศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางประวัติศาสตร์ โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารชั้นรอง ประกอบด้วยเอกสารที่เป็นภาษาไทยและภาษาเกาหลี ทั้งในรูปแบบของหนังสือ บทความ สารนิพนธ์ และการรวบรวมข้อมูลทางสื่อออนไลน์ ผลจากการศึกษาพบว่า ขุนนางเกาหลีฝ่ายพลเรือนมีความขัดแย้งกันในเรื่อง การสนับสนุนผู้ปกครอง การแก่งแย่งกันเพื่อแสวงหาอำนาจ และความขัดแย้งทางด้านความคิด

คำสำคัญ (Keyword) การแข่งขันทางการเมือง ขุนนางฝ่ายพลเรือน

2. บทนำ (Introduction)

จุดประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาบทบาททางการเมืองการปกครองของขุนนางฝ่ายพลเรือนในอาณาจักรโซซอน
2. เพื่อศึกษาความขัดแย้งของขุนนางฝ่ายพลเรือนทางด้านการเมืองในอาณาจักรโซซอน

วิธีดำเนินการวิจัย

ศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางประวัติศาสตร์ โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารชั้นรอง ประกอบด้วยเอกสารที่เป็นภาษาไทยและภาษาเกาหลี ทั้งในรูปแบบของหนังสือ บทความ สารนิพนธ์ และการรวบรวมข้อมูลทางสื่อออนไลน์

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและหนังสือรวมถึงบทความที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่

กวดลทรงประเสริฐ (2521) เรื่อง “ประวัติศาสตร์เกาหลีสมัยใหม่” กล่าวถึงการที่ราชวงศ์โซซอนให้ความสำคัญกับลัทธิขงจื้อจนทำให้ลัทธินี้ครอบงำและมีความสำคัญในวิถีชีวิตของมนุษย์ ตลอดจนรูปแบบทางวัฒนธรรมการเมืองและเศรษฐกิจของประเทศ ในสมัยราชวงศ์โซซอนนั้นได้รับเอาแนวความคิดของลัทธิขงจื้อใหม่ นอกจากนี้แนวคิดของลัทธิขงจื้อยังมีอิทธิพลต่อการแบ่งชนชั้นของคนในสังคม ทำให้เกิดเป็นชนชั้นต่างๆที่ยังรากลึกในสังคมเกาหลี ทำให้เกิดขึ้นเป็นชนชั้นของขุนนางที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อคนในสังคม และบ้านเมือง

ไพบุลย์ปีตะเสน (2545) เรื่อง “ประวัติศาสตร์เกาหลีจากยุคเผ่าพันธุ์ถึงราชวงศ์สุดท้าย” กล่าวถึงยุคเริ่มต้นของยุคเผ่าพันธุ์แห่งเกาหลีไปจนถึงการสถาปนาปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์เกาหลีในแต่ละยุคสมัยการสถาปนาราชวงศ์ในยุคสมัยสามอาณาจักรซิลลา แพกเจ และโคกูรยอจนมาถึงการสถาปนาราชวงศ์โซซอน ระบบสังคมเศรษฐกิจและการเมืองในสังคมนัรัฐราชการ ภายในหนังสือเล่มนี้ได้มีการบอกถึงความสำคัญในแต่ละยุคสมัยเหตุการณ์สำคัญต่างๆเช่นมีเรื่องราวความเชื่อของลัทธิขงจื้อที่ได้มีอิทธิพลในเกาหลีนำมาซึ่งการแบ่งชนชั้นของคนในสังคม และการมีอิทธิพลของเหล่าขุนนาง

คำรงค์ ฐานดี (2546) เรื่อง “สังคมและวัฒนธรรมเกาหลีเรื่องการเมืองเกาหลี” กล่าวถึง สังคมวัฒนธรรมในยุคอาณาจักรโชซอนทั้งในด้านของโครงสร้างสังคมและวัฒนธรรมนับตั้งแต่ การปฏิวัติในยุคเริ่มแรก โครงสร้างสังคมในยุคต้นและยุคหลังอาณาจักรโชซอนตลอดจนศาสนา และความเชื่อซึ่งมีทั้งลัทธิความเชื่อพื้นเมือง พุทธศาสนา ลัทธิขงจื้อมีความสำคัญยิ่งถือเป็นแนวทาง ในการประเพณีปฏิบัติต่อกันในสังคม เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตของมนุษย์โดยเฉพาะลัทธิขงจื้อ แนวใหม่ซึ่งมีปรัชญาที่ว่า “เป็นบัณฑิตภายในเป็นนักปกครองภายนอก” มีการประยุกต์ใช้ให้เข้ากับ ระบบราชการและการปกครองแบบศักดินาของเกาหลีในยุคนี้ จึงส่งผลให้เหล่าขุนนางมีอิทธิพล ต่อคนภายในประเทศ เพราะเป็นผู้ปกครองดูแลที่ได้รับมอบหมายจากพระมหากษัตริย์

สำนักงานข่าวสารเกาหลี (2546) เรื่อง “สาระน่ารู้เกี่ยวกับเกาหลี” กล่าวถึงศาสนาที่ได้เข้ามา มีอิทธิพลต่อแนวความคิดความเชื่อการดำรงชีวิตของประชาชนบนคาบสมุทรเกาหลี ประเทศเกาหลี ในยุคเริ่มต้นนั้นหลักการทางศาสนาและการเมืองแยกกันไม่ออก คนเกาหลีอยู่ภายใต้อิทธิพลของ ความเชื่อทางไสยศาสตร์ ศาสนาพุทธ เมื่อลัทธิขงจื้อได้เข้ามาในคาบสมุทรเกาหลีถือเป็นการเริ่มต้น เข้าสู่ยุคสมัยใหม่ของอาณาจักรราชวงศ์โชซอนได้รับเอาคำสอนของขงจื้อมาเชื่อมโยงกับการศึกษา พิธีกรรมและการบริหารปกครอง นำไปสู่การแบ่งชนชั้นคนในสังคม และต้องปฏิบัติตามอย่าง เกร่งกรืด เพราะในทุกชนชั้นต่างมีอาชีพของตนเอง ขุนนางมีหน้าที่ในการบริหาร ดูแลประชาชน อีกทั้งยังเป็นผู้ใกล้ชิดของพระมหากษัตริย์อีกด้วย

คิมฮยอกกึม(김향금) (2548) เรื่อง“**The Museum of Everyday Life 10 (한국생활사박물관10)**” กล่าวถึงการแต่งกายของขุนนางในสมัยราชวงศ์โชซอนข้าวของเครื่องใช้ รวมไปถึงบ้านของขุนนางในสมัยราชวงศ์โชซอน

วีระชัยโชคมุกดา (2555) เรื่อง “ประวัติศาสตร์เกาหลีแผ่นดินแห่งความแตกแยกจากอดีต จนถึงปัจจุบัน” กล่าวถึงอาณาจักรโบราณยุคสามอาณาจักรจนมาถึงยุคอาณาจักรโชซอนซึ่งจะเน้น ไปที่รูปแบบของการเมืองการปกครองและสงครามระหว่างอาณาจักรต่างๆการวางรากฐานและ ความเป็นมาของระบบการรับราชการและเน้นที่การแสดงให้เห็นถึงความสำคัญและบทบาทของขุน นางในการขับเคลื่อนประเทศชาติ

ดำรงศ์ ฐานดีเรื่อง “สังคมและวัฒนธรรมเกาหลี” กล่าวถึงเรื่องของชนชั้นและตระกูลซึ่งมีความสำคัญอย่างมากต่อระบบสังคมเกาหลีในสมัยโชซอนซึ่งมีการจัดระเบียบคนในสังคมเป็น 4 ชนชั้นได้แก่양반 ชุนจิน ซองมิน และชุนมินซึ่งการแบ่งคนในสังคมเช่นนี้ได้ทำให้เกิดการเหยียดหยามของเหล่าชนชั้นสูงที่มีต่อชนชั้นระดับล่างทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันและการให้ความสำคัญกับตระกูลการเป็นกลุ่มคนที่ใช้นามสกุลเดียวกัน การตั้งสมาคมเครือญาติเพื่อทำกิจกรรมต่างๆร่วมกันของคนในตระกูล

www.dek-d.com โดยคนรักราชวงศ์ชิง , www.nightsiam.com โดยมาดามเฟื่องเรื่อง “ประวัติราชวงศ์โชซอน” กล่าวถึงพระมหากษัตริย์ตั้งแต่ยุคแห่งการสถาปนาราชวงศ์โชซอนจนถึงกษัตริย์ในยุคปกครองโดยจักรวรรดิญี่ปุ่นเนื้อหาภายในระบุถึงลำดับพระนามในราชวงศ์พระราชประวัติพระราชกรณียกิจต่างๆรายชื่อพระมเหสีพระสนมและพระโอรสพระธิดาและยังมีการระบุถึงขุนนางในระดับต่างๆ ความแตกแยกความสำคัญและอิทธิพลของขุนนางในราชสำนักเกาหลี ขุนนางถือได้ว่ามีอิทธิพลต่อความคิดของกษัตริย์มากที่สุดเนื่องจากขุนนางคือกลุ่มคนที่มีระบบเครือข่ายมีพวกพ้องถือได้ว่าขุนนางมีอิทธิพลอย่างมากในการปกครองและเศรษฐกิจ

www.pantip.com โดยการศุข (2552) เรื่อง “ทำไมลัทธิขงจื้อกับศาสนาพุทธในเกาหลีถึงไม่รวมกันแบบจีน” กล่าวถึงอิทธิพลของพุทธศาสนาในสมัยสามอาณาจักรและสมัยราชวงศ์โครยอ การต่อสู้ทางความคิดระหว่างพุทธศาสนาและลัทธิขงจื้อใหม่ในสมัยปลายราชวงศ์โครยอ อิทธิพลของขงจื้อใหม่ในสมัยราชวงศ์โชซอนในด้านของระบบความสัมพันธ์ ลักษณะคำสอนของพุทธศาสนาที่เน้นความเป็น “ปัจเจกบุคคล” ในทัศนะของปัญญาชนลัทธิขงจื้อใหม่เหล่านี้เห็นว่าเป็นอันตรายต่อสังคมเนื่องจากการสอนให้คนแยกออกจากสังคมถือเป็นการทำลายระบบความสัมพันธ์ตามหลักคำสอนขงจื้อ หลักคำสอนของศาสนาพุทธและลัทธิขงจื้อนั้นไม่สอดคล้องกัน กล่าวคือประเด็นคำสอนของพระพุทธศาสนาสอนเรื่องกฎแห่งกรรม ความเชื่อ โลกนี้และโลกหน้า แต่ลัทธิขงจื้อเชื่อการกระทำของมนุษย์ การใช้สมองและสองมือก็สามารถเปลี่ยนชีวิตของเราได้แล้ว รวมไปถึงศาสนาพุทธมีความพุ่มพวยในการประกอบพิธีกรรมอีกด้วย ลัทธิขงจื้อได้เข้ามามีอิทธิพลเป็นอย่างมากในสังคม นำไปสู่การแบ่งชนชั้นในการปกครองควบคุมคน ชนชั้นขุนนางเอง

ก็เป็นกลุ่มคนหนึ่งในสังคม ที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการปกครอง การเมือง และเศรษฐกิจของอาณาจักร

3. ผลการวิจัย (Results)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โครงสร้างทางสังคมเกาหลีในสมัยราชวงศ์โชซอนมีลักษณะที่ผสมผสานระหว่างลัทธิขงจื้อกับระบบชนชั้นของสังคมเกาหลี โดยแบ่งออกเป็น 4 ชั้น คือ 1) ชั้น “ยงบัน” หรือชนชั้นสูง ประกอบด้วยขุนนางระดับกลางขึ้นไป 2) ชั้น “ซุงอิน” หรือชนชั้นกลาง ประกอบด้วยข้าราชการและขุนนางระดับล่าง 3) ชั้น “ซังมิน” ประกอบด้วยชาวไร่และประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศและ 4) ชั้น “ซอนมิน” ประกอบด้วยทาส มูตัง(แม่หมอบ) กีแซง เป็นต้น สถานภาพทางสังคมขึ้นอยู่กับชนชั้นของแต่ละคน โดยบุตรจะถูกจัดอยู่ในชนชั้นของบิดามารดา และการเลื่อนไหวของสถานภาพทางสังคมเป็นไปได้น้อยมาก อำนาจของผู้คนในสังคมเกาหลีมีความผูกพันกับตำแหน่งขุนนาง¹

ในสมัยโชซอนตอนต้นได้มีการแบ่งชนชั้นของคนในสังคมอย่างชัดเจน “ขุนนาง” ถือได้ว่าเป็นชนชั้นสูงที่สุดของคนในสังคม เป็นกลุ่มคนที่มีอำนาจสูงสุดห้อมล้อมพระมหากษัตริย์ ขุนนางแบ่งออกเป็น 2 สายคือ ขุนนางสายพลเรือนเรียกว่า “มุนบัน” และขุนนางสายทหารเรียกว่า “มูบัน” ทั้งสองสายประกอบกันขึ้นเป็นชนชั้น “ยงบัน”² แบ่งขุนนางออกเป็น 9 ระดับ ขุนนางระดับ 1-3 ถือเป็นขุนนางระดับสูง ระดับ 4-6 ถือเป็นขุนนางระดับกลางและระดับ 7-9 ถือเป็นขุนนางระดับล่าง โดยทั่วไปขุนนางสายพลเรือนจะได้ตำแหน่งสูงกว่าขุนนางสายทหาร พร้อมทั้งจะดำรงตำแหน่งที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อการปกครองประเทศมากกว่าขุนนางสายทหาร การดำรงตำแหน่งขุนนางจะใช้วิธีการสอบคัดเลือก โดยผู้ที่สอบเข้าขุนนางสายพลเรือนได้ต้องเป็นชนชั้นสูง ส่วนขุนนางสายทหารจะเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไป

¹ ดำรง ฐานดี. “เกาหลีในยุคอาณาจักรโชซอน.” ใน ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, มปป. หน้า 6-8

² _____ . สังคมและวัฒนธรรมเกาหลี เรื่องการเมืองเกาหลี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2546.

ในระบบขุนนางของเกาหลีในช่วงยุคโชซอน ขุนนางฝ่ายพลเรือนมีการแบ่งออกเป็นสองฝ่าย ซึ่งในการแบ่งนั้นมีเรื่องของผลประโยชน์ต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องทั้งเรื่องที่ดิน ทาส และการดำรงอยู่ของขุนนางสายตระกูลนั้นๆ โดยมีการเริ่มต้นมาตั้งแต่ในสมัยพระเจ้าแทโจ หรือ ลีซองกเย ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์โชซอน ขุนนางฝ่ายชินจินสนับสนุน ลีซองกเยในการขึ้นครองราชย์ ในช่วงของการตั้งราชวงศ์ใหม่พระเจ้าแทโจได้มีการยึดที่ดินของขุนนางต่างๆที่เคยมีเอกสิทธิ์ในผลประโยชน์จากที่ดิน มาเป็นของส่วนกลางทั้งหมด เพื่อตัดกำลังขุนนางฝ่ายควอนมุน และสร้างความมั่งคั่งให้แก่ขุนนางฝ่ายชินจิน

การแบ่งฝ่ายดำรงอยู่เรื่อยมา โดยในแต่ละช่วงมีชื่อเรียกต่างกันไป เช่น ในสมัยของพระเจ้าซอนโจ(ค.ศ.1567- ค.ศ. 1608) ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของความแตกแยกของขุนนางที่สำคัญที่สุด เนื่องจากได้สร้างความขัดแย้งและความวุ่นวายให้แก่อาณาจักรโชซอน ไปอีก 100 ปี โดยมีการแบ่งขุนนางออกเป็นสองฝ่าย คือ ขุนนางที่อาศัยอยู่ทางฝั่งตะวันตกของเมืองฮันซอง เรียกว่า ฝั่งตะวันตก (ซออิน) มีความคิดอนุรักษ์นิยมยึดมั่นในหลักขงจื้อ และฝ่ายตะวันออก(ทงอิน) มีความคิดแนวปฏิรูปจากหลักการตั้งเดิม ภายหลังฝ่ายตะวันออกได้มีอำนาจขึ้นมา แต่ฝ่ายตะวันออกก็ได้แตกอีกเป็นสองฝ่าย คือฝ่ายใต้(นัมอิน) คือพวกหัวกลางๆ และฝ่ายเหนือ(พูกอิน) ที่หัวปฏิรูปรุนแรง จนมาในปีค.ศ. 1680 ฝ่ายใต้ได้ล้มสลาย และฝ่ายตะวันตกได้แบ่งออกเป็นสองฝ่าย คือฝ่ายโนนน(พวกหัวเก่า) ประกอบด้วยขุนนางอาวุโส และฝ่ายโชนน(พวกหัวใหม่) ขุนนางรุ่นใหม่ มีการขัดแย้งกันเรื่องการแต่งตั้งรัชทายาท

เมื่อพระเจ้าของโจขึ้นครองราชย์ในปีค.ศ. 1724 ทรงเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการแบ่งฝ่ายของขุนนาง บ้านเมืองมีความทรุดโทรมและประชาชนกำลังลำบากแต่ราชสำนักยังทะเลาะกัน จึงทรงห้ามมิให้มีการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายอีก

ด้วยเหตุนี้บทความวิจัยเรื่องนี้จึงมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบทบาทและความขัดแย้งทางการเมือง การปกครองของขุนนางฝ่ายพลเรือนในโชซอน

แนวความคิดขงจื้อในอาณาจักรโชซอน

ระบบการปกครองของราชวงศ์โชซอนมีลักษณะของการสืบทอดมาจากสมัยราชวงศ์โครยอ คือการปกครองในระบอบราชาธิปไตย หรือการปกครองที่มีพระราชาเป็นผู้มีอำนาจเต็มในการปกครองถึงแม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงในสังคมเนื่องจากได้รับอิทธิพลมาจากลัทธิขงจื้อจากจีนค่อนข้างมากหากเทียบกับอาณาจักรโครยอแต่ได้มีการนำมาประยุกต์เพื่อให้เข้ากับระเบียบแบบแผนแบบโชซอน

การเข้ามาของลัทธิขงจื้อ

สำนักปรัชญาขงจื้อมีต้นกำเนิดในยุคสมัยปรัชญาร้อยสำนัก โดย“ขงจื้อ”นักปราชญ์ผู้ยิ่งใหญ่ของประเทศจีนผู้ซึ่งได้รับการยกย่องให้เป็นนักปราชญ์ผู้ยิ่งใหญ่คนหนึ่งในประวัติศาสตร์ แนวคิดของขงจื้อเป็นแนวคิดสำคัญที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อความคิดและวิถีปฏิบัติของชาวจีนมาเกือบตลอดช่วงประวัติศาสตร์จีนทั้งในทางด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และความเชื่อทางศาสนาควบคู่ไปกับสำนักความคิดสำคัญสำนักอื่นๆคือสำนักเต๋า สำนักม่อจื่อและสำนักนิติธรรมนิยม

ขงจื้อเริ่มแพร่เข้ามาในคาบสมุทรเกาหลีตั้งแต่ในช่วงคริสต์ศตวรรษแต่ในสมัยราชวงศ์ซิลลาและโครยอพุทธศาสนากลับมีความสำคัญมากกว่า ลัทธิขงจื้อกลับมามีความสำคัญอีกครั้งในสมัยโชซอน

ยุคโชซอนได้ถือเอาลัทธิขงจื้อเป็นแนวทางในการปกครองประชาชน หลังการก่อตั้งราชวงศ์ได้ก่อตั้ง “สำนักของกยุนกวาน” หรือสถาบันขงจื้อแห่งชาติขึ้นในปีค.ศ. 1398 และสถาบันในบริวารซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัดอารามขงจื้อ โดยให้การศึกษาตามแบบขงจื้อเกี่ยวกับจริยธรรมในครอบครัวและสังคมและมุ่งหวังให้มีการเคารพต่อบรรพบุรุษ

ยุคโชซอนอาจกล่าวได้ว่าเป็นสมัยที่เจริญรุ่งเรืองที่สุดของลัทธิขงจื้อ ปรัชญาของขงจื้อเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของชาวเกาหลี คำสอนของขงจื้อไม่ได้เกี่ยวกับโลกสวรรค์หรือนรกแต่มุ่งเน้นอยู่ที่ปัญหาสังคมในปัจจุบันหลักพื้นฐาน

จุดเด่นในคำสอนของขงจื้อคือ คำสอนที่โน้มน้าวจิตใจคนให้ใฝ่รู้ รักรการศึกษา และรู้จักนำความรู้ที่ได้รับไปทำคุณประโยชน์ให้แก่ชาติบ้านเมือง และสังคมโดยรวม โดยผ่านการปฏิบัติของวิญญูชน (บัณฑิตปัญญาชนที่เปี่ยมด้วยคุณธรรม) ที่สามารถครองชีวิตอย่างสงบ ซื่อสัตย์ สุจริต และสมบูรณ์มีความสุขได้โดยไม่ต้องไปเบียดเบียนเอาเปรียบใคร หลักการคำสอนที่สำคัญของขงจื้อคือ หลักเรื่องความรับผิดชอบ ขงจื้อให้ความสำคัญกับเรื่องครอบครัวว่าเป็นหัวใจของสังคม ครอบครัวเป็นหลักสำคัญของขงจื้อ เขาได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ 5 คู่ มีดังนี้

1. ผู้ปกครอง กับ ประชาชน คือ ความจงรักภักดี
2. พ่อ กับ ลูก คือ ความกตัญญู
- 3.สามี กับ ภรรยา คือ ความซื่อสัตย์
4. พี่ กับ น้อง คือ ความสามัคคี
5. เพื่อน กับ เพื่อน คือ ความซื่อสัตย์ รักใคร่สามัคคี³

คำสอนของขงจื้อในด้านการเมืองการปกครองการปกครองที่ดีนั้นจะต้องใช้คุณธรรมนำอำนาจเพราะถ้ามุ่งใช้แต่อำนาจประชาชนก็จะหลบเลี่ยงไม่มีความละเอียดอ่อนต่อความชั่ว คนไม่ทำผิดไม่ใช่เพราะเกรงกลัวกฎหมายและบทลงโทษ แต่ควรจะเกิดจากการสำนึกว่าสิ่งนั้นคือความผิด นักปกครองที่ดีในทรรศนะของขงจื้อนั้นจะต้องมีความเที่ยงธรรมไม่ยึดตนเองยึดถือเหตุผลเห็นแก่ส่วนรวม อบรมคุณธรรมในตนให้พียงมีเสียก่อนแล้วค่อยไปปกครองคนอื่น ผู้ที่จะเป็นบิดาของประชาชนได้นั้นต้องยึดถือว่าสิ่งใดที่ประชาชนพอใจเขาก็พอใจและสิ่งใดที่ประชาชนเกลียดชังเขาก็จะเกลียดชัง

สภาพสังคมทั่วไปในอาณาจักรโชซอน

³ ทรูปลูกปัญญา. ปรัชญาจีน หลักจริยปรัชญาของขงจื้อ. เข้าถึงเมื่อ 3 ธันวาคม 2556. เข้าถึงได้จาก http://www.trueplookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/13083-00/

โครงสร้างทางสังคมเกาหลีโดยทั่วไปดังที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น มีลักษณะที่ผสมผสานระหว่างลัทธิขงจื้อกับระบบชนชั้นของสังคมเกาหลีโดยแบ่งออกเป็น 4 ชั้นคือ ชั้นสูงสุดคือ “ย็อบัน” (양반) ชั้นต่อมาคือ ชั้น “ซุงอิน” (승인) ชั้นที่ 3 คือ ชั้น “ซังมิน” (상민) และชั้นล่างสุดคือ ชั้น “ซอนมิน” (서민) สถานภาพทางสังคมขึ้นอยู่กับชนชั้นของแต่ละคนโดยบุตรจะถูกจัดอยู่ในชนชั้นของบิดามารดาและการเปลี่ยนแปลงของสถานภาพทางสังคมเป็นไปได้ น้อยมาก⁴

โดยทั่วไปขุนนางสายพลเรือนจะได้ตำแหน่งสูงกว่าขุนนางสายทหารพร้อมทั้งจะดำรงตำแหน่งที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อการปกครองประเทศมากกว่าขุนนางสายทหาร การดำรงตำแหน่งขุนนางจะใช้วิธีการสอบคัดเลือกโดยผู้ที่สอบเข้าขุนนางสายพลเรือนได้ต้องเป็นชนชั้นสูงส่วนขุนนางสายทหารจะเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไป การเลื่อนตำแหน่งไปเป็นขุนนางระดับสูงเป็นไปได้ค่อนข้างยากดังนั้นขุนนางระดับสูงจึงมีจำนวนน้อย

ขุนนางเกาหลีในสมัยโชซอนจะมีการสะสมที่ดินและตั้งตัวเป็นใหญ่ครอบครองที่ดินเป็นจำนวนมากหรือตั้งอาณาจักรย่อยๆ ของตนเอง (nongjang or yangban estates) ขุนนางเหล่านี้จะให้ชาวนาเป็นผู้เช่าที่ดินและใช้ทาสทำการเพาะปลูกในชนบท ส่วนตนเองและครอบครัวมักจะตั้งบ้านเรือนอยู่ในเมืองหลวงใช้ชีวิตอย่างหรูหราฟุ่มเฟือยอันเป็นการอวดฐานะของแต่ละครอบครัว

ตำแหน่งทางการเมืองของขุนนางฝ่ายพลเรือน

ขุนนางฝ่ายพลเรือนจะมีการสอบเข้ารับราชการเหมือนการสอบจอหงวน⁵ ของจีน เนื่องจากประเทศเกาหลีในสมัยนั้นได้รับอิทธิพลจากประเทศจีน การสอบจะมีการสอบวัดความรู้เรื่องเกี่ยวกับปรัชญาขงจื้อ ดังนั้นการสอบเช่นนี้จึงเปิดรับเฉพาะเหล่าชนชั้นสูงที่ได้รับการศึกษาเท่านั้น

⁴ ดำรง สุานดี, เกาหลีในยุคอาณาจักรโชซอน (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เกาหลีศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง)

⁵ เป็นการสอบบรรจุรับราชการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยข้อสอบจะเป็นการวัดความรู้และคุณธรรมของผู้เข้าสอบ โดยของจีนนั้นสามารถเข้าสอบได้ในทุกชนชั้น แต่ในยุคโชซอนนั้นสามารถสอบได้เฉพาะในชนชั้นสูงเท่านั้น ทั่วไปแล้วสังคมให้ความสำคัญแก่การศึกษาหาความรู้และดูแลการด้า

ขุนนางมีตั้งแต่ระดับที่ 1 ถึงระดับที่ 9 โดยในแต่ละระดับจะมีการแบ่งอีกสองระดับ คือ ระดับสามัญและรองระดับ และในทั้งระดับสามัญและรองระดับนี้ จะมีการแบ่งอีกในแต่ละระดับ คือ สูงกับต่ำ โดยขุนนางในระดับที่ 1 คือระดับสูงสุด และระดับที่ 9 คือระดับต่ำสุด

เนื่องจากในสมัยโชซอน ราชสำนักมีข้าราชการฝ่ายพลเรือนและข้าราชการฝ่ายทหารเป็นจำนวนมาก จึงต้องมีการแบ่งกลุ่มขุนนาง โดยเริ่มตั้งแต่ 1 พุม จนถึง 9พุม ตามตำแหน่งทางการเมือง และในแต่ละระดับแบ่งเป็น ซองกับซง รวมแล้วมีการแบ่งกลุ่มทั้งหมด 18 กลุ่มสำหรับในแต่ละพุม นั้น ซองจะมีตำแหน่งใหญ่กว่าซง

การจัดพุมจะขึ้นอยู่กับตำแหน่งหน้าที่การงานของแต่ละบุคคล โดยมีดังนี้ ซอง 1 พุม(ดำรงตำแหน่งเสมือนนายกรัฐมนตรี) ซง 1 พุม(ผู้ช่วยนายกรัฐมนตรี) ซอง 2 พุม(รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ผู้อำนวยการ ผู้ว่าราชการ) ซง 2 พุม(เลขานุการนายอำเภอ) ซอง 3 พุม(ผู้จัดการ หัวหน้างาน) ซง 3 พุม(ข้าหลวง กรรมการ เทศมนตรี) ซอง 4 พุม(ผู้อำนวยการทางการศึกษา) ซง 4 พุม(ผู้แทน ร้อยโท เรือโท) ซอง 5 พุม(เลขานุการ) ซง 5 พุม(หัวหน้าในจังหวัด) ซอง 6 พุม(หัวหน้าหน่วย) ซง 6 พุม(นักปราชญ์) ซอง 7พุม(ผู้แทนในกรมราชสำนัก) ซง 7 พุม(พนักงานทั่วไปในราชสำนัก) ซอง 8 พุม(พนักงานบริหารราชการแผ่นดิน) ซง 8 พุม(ตำรวจ) ซอง 9 พุม(เสมียน พนักงานธุรการ) ซง 9 พุม(สาธารณูปการ)⁶

ระดับ	ตำแหน่ง	ชื่อเรียก
1	ระดับ 1 สามัญ	정1품
	รองระดับ 1	종1품
2	ระดับ 2 สามัญ	정2품
	รองระดับ 2	종2품
3	ระดับ 3 สามัญ	정3품
	รองระดับ 3	종3품
4	ระดับ 4 สามัญ	정4품
	รองระดับ 4	종4품
5	ระดับ 5 สามัญ	정5품
	รองระดับ 5	종5품
...
จนถึงระดับ 9		...

หมายเหตุ: ตารางแสดงการแบ่งระดับขุนนาง โดยระดับ 1-3 เรียกว่า 'ขุนนางระดับสูง' และระดับ 4-9 เรียกว่า 'ขุนนางทั่วไป' (ตามภาพประกอบ)

ภาพที่ 1 ภาพแผนภูมิการแบ่งระดับของขุนนางในสมัยราชวงศ์โชซอน

ที่มา : <http://topicstock.pantip.com/chalermthai/topicstock/2006/02/A4098463/A4098463.html>

⁶한까탈. 종 1 품 정 1 품 ?. เข้าถึงเมื่อ 27 มิถุนายน 2556. เข้าถึงได้จาก http://m.k.daum.net/qna/mobile/view.html?nk_type=Q&qid=2fWYb

การเรียกขุนนางนั้น คำเรียกสุภาพที่ใช้กันทั่วไปคือ ขุนนางระดับที่1 หรือขุนนางระดับสูง เรียกว่า แทกัม(대감) ขุนนางระดับที่2 หรือขุนนางระดับกลางเรียกว่า ยองกัม(영감) และขุนนางระดับที่3 ถึงระดับที่9 จะเรียกว่า นารี(나리)

เครื่องแต่งกาย

การแต่งกายของขุนนางเป็นเครื่องบอกยศตำแหน่ง โดย ขุนนางในระดับสูงจะสวมชุดเครื่องแบบสีแดงขุนนางระดับกลางจะสวมเครื่องแบบสีน้ำเงินหรือสีเขียว และขุนนางในระดับสุดท้ายจะสวมเครื่องแบบตามตำแหน่ง หน้าที่ของตน

ภาพที่ 2 ภาพเครื่องแบบของขุนนางฝ่ายพลเรือนในระดับต่างๆ

ที่มา : https://www.newsen.com/news_view.php?uid=201303251053010510

ความขัดแย้งของขุนนางเกาหลีฝ่ายพลเรือน

โดยทั่วไปแล้วนั้นการบริหารราชการแผ่นดิน มี 1) พระมหากษัตริย์ 2) ขุนนางนางใหญ่ โดยแบ่งเป็นเสนาบดีฝ่ายซ้ายและฝ่ายขวาคอยช่วยเหลือพระมหากษัตริย์ในการปกครองประเทศ 3) เหล่านักปราชญ์และผู้มีการศึกษาที่คอยส่งหนังสือร้องเรียนมาให้แก่พระมหากษัตริย์ พระมหากษัตริย์จะว่าราชการแผ่นดินพร้อมขุนนางชั้นผู้ใหญ่

โดยปกติทั่วไปขุนนางจะมีการแบ่งออกเป็นสองฝ่ายตามความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน หรืออำนาจหน้าที่ทางการเมือง โดยการแบ่งเป็นฝักฝ่ายเริ่มต้นมาตั้งแต่สมัยพระเจ้าแทโจ ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์โชซอน โดยพระองค์ทรงเป็นขุนพลทหารคนสำคัญในสมัยโครยอ สิ่งที่ตามมาภายหลังจากการตั้งอาณาจักรใหม่ คือเหล่าขุนนางเก่าจากราชวงศ์โครยอ คือขุนนางฝ่ายชินจินและขุนนางฝ่ายควอนมุน ขุนนางทั้งสองฝ่ายนี้เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 1931 ในขณะนั้นเกาหลีตกอยู่ในยุคที่กำลังเสื่อมถอยจากกษัตริย์ผู้อ่อนแอ ขุนนางในกลุ่มต่างๆ ต่างคอยปลุกปั่นเพื่อให้เกิดความแตกแยกในราชสำนัก ทำให้เกิดขุนนางสองกลุ่มคือ ชินจิน(พวกแนวคิดใหม่) และควอนมุน(พวกอนุรักษนิยม) เนื่องจากขุนนางฝ่ายชินจินอยู่ฝ่ายพระเจ้าแทโจ ดังนั้นเมื่อตั้งราชวงศ์ใหม่ขุนนางฝ่ายชินจินจึงแสวงหาความมั่งคั่งได้

อย่างไรก็ตามลีพังวอน ซึ่งเป็นพระโอรสองค์แรกของพระเจ้าแทโจที่ประสูติจากพระมารดาที่สิ้นพระชนม์ มีความเกลียดชังในขุนนางฝ่ายชินจิน จึงทำให้ขุนนางฝ่ายชินจินต้องหาวิธีการเพื่อไม่ให้พระองค์ได้ขึ้นครองราชย์ต่อ

ต่อมาในสมัยของพระเจ้าอินจง ได้เกิดขุนนางกลุ่มใหญ่อีกนั่นคือ Yunเล็กและYunใหญ่ซึ่งขุนนางกลุ่มนี้ได้มีเชื้อพระวงศ์บางพระองค์ได้สนับสนุนอยู่นั่นก็คือ ฝ่ายYunใหญ่ Yunนิมซึ่งเป็นพระมาตุลาของพระเจ้าอินจง และฝ่ายYunเล็กคือ พระมเหสีมุนจง องค์ชายคังวอน และYunวอลโด

ในสมัยของพระเจ้าซอนโจ (ค.ศ. 1567- ค.ศ. 1608) ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของความแตกแยกของขุนนางที่สำคัญที่สุดและได้สร้างความขัดแย้ง ความวุ่นวายแก่อาณาจักรโชซอนไปอีก 100 ปีโดยมีการแบ่งขุนนางออกเป็นสองฝ่ายคือขุนนางที่อาศัยอยู่ทางฝั่งตะวันตกของเมืองฮันซอง เรียกว่าฝั่งตะวันตก(ซออิน) มีความคิดอนุรักษนิยมยึดมั่นในหลักขงจื้อและฝ่ายตะวันออก(ทงอิน) มีความคิดแนวปฏิรูปจากหลักการดั้งเดิมภายหลังฝ่ายตะวันออกได้มีอำนาจขึ้นมาแต่ฝ่ายตะวันออกก็ได้แตกอีกเป็นสองฝ่ายคือฝ่ายใต้(นัมอิน) คือพวกหัวกลางๆ และฝ่ายเหนือ(บุกอิน) ที่หัวปฏิรูปรุนแรง จนมาในปีค.ศ. 1680 ฝ่ายใต้ได้ล่มสลายและฝ่ายตะวันตกได้แบ่งออกเป็นสองฝ่ายคือฝ่ายโนนน(พวกหัวเก่า) ประกอบด้วยขุนนางอาวุโสและฝ่ายโซนน(พวกหัวใหม่) ขุนนางรุ่นใหม่มีการขัดแย้งกันเรื่องการแต่งตั้งรัชทายาท

ความขัดแย้งของขุนนางฝ่ายพลเรือนในยุคโชซอนนั้น ขุนนางถือได้ว่ามีความสำคัญและเป็นตัวแปรหลักในการช่วยพระมหากษัตริย์ปกครองบ้านเมือง ดังนั้นขุนนางจึงถือได้ว่าเป็นผู้มีอิทธิพล มีความมั่นคงทางตำแหน่ง และยังมีความมั่งคั่งในเงินทอง และที่ดินอีกด้วย ขุนนางฝ่ายพลเรือนในสมัยนั้นจึงต้องการอำนาจและความไว้วางใจจากพระมหากษัตริย์ จึงมีการแบ่งเป็นฝักเป็นฝ่ายตามความคิดและทัศนคติของแต่ละบุคคล จึงเกิดเป็นเรื่องราวต่างๆที่ทำให้ราชสำนักเกิดความแตกแยก ประเด็นสำคัญที่ทำให้เกิดความแตกแยกมีดังนี้ เช่น

การสนับสนุนผู้ปกครอง

การสนับสนุนผู้ปกครองมีให้เห็นตลอดในสมัยอาณาจักรโชซอน ขุนนางต่างก็สนับสนุนผู้ที่เข้าข้างและให้ประโยชน์แก่ตน มีตัวอย่างดังนี้

อิชองกเย (ไม่ปรากฏชื่อ-ค.ศ.1418) มีภรรยาอยู่คนหนึ่งที่ขึ้นครองราชย์เป็นพระเจ้าแทโจแต่เสียชีวิตไปก่อน ได้มีพระราชโอรสคือ ลีฟังวอน ในภายหลังจึงได้อภิเษกกับพระมเหสีชินต็อก และในภายหลังจึงได้สถาปนามเหสีคนก่อนเป็นพระมเหสีชินอึย เมื่อถึงเวลาการหารัชทายาทเพื่อสืบบัลลังก์ต่อไป พระเจ้าแทโจทรงคิดว่า ลีฟังวอนสมควรสืบบัลลังก์ต่อจากพระองค์ เพราะลีฟังวอนมีบทบาทอย่างมากในการช่วยพระราชบิดากำจัดขุนนางคออนมุนจนยึดบัลลังก์มาได้สำเร็จ แต่ลีฟังวอนมีความเกลียดชังขุนนางฝ่ายชินจิน ทำให้ขุนนางฝ่ายชินจินต้องหาทางกำจัดอิฟังวอนไม่ให้ขึ้นครองราชย์ ของโดจอน ขุนนางฝั่งชินจิน ซึ่งเป็นผู้มีอิทธิพลต่อพระเจ้าแทโจ ได้เสนอให้พระองค์เลือกพระโอรสที่รักมากที่สุด ไม่ใช่พระโอรสที่เหมาะสมที่สุด ค.ศ.1392 พระเจ้าแทโจได้ประกาศให้องค์ชายอึยอัน พระโอรสของพระมเหสีชินต็อกรัชทายาท

ในสมัยพระเจ้าซอนโจ เมื่อพระองค์สิ้นพระชนม์ทรงมีพระราชโองการให้องค์ชายควางแฮขึ้นครองราชย์ต่อ องค์ชายควางแฮ (ค.ศ.1564-1641) ไม่ได้รับพระนามกษัตริย์เพราะถูกยึดอำนาจจากฝ่ายตะวันตกในปีค.ศ.1608 พระเจ้าซอนโจสิ้นพระชนม์ทรงมีพระราชโองการให้องค์ชายควางแฮขึ้นครองราชย์ ฝ่ายเหนือเล็กซุกซ่อนพระราชโองการอันนั้นและปลอมแปลงให้องค์ชายอิมแฮขึ้นครองราชย์แทนแต่ฝ่ายเหนือใหญ่ได้ค้นหาราชโองการอันแท้จริงพบดังนั้นองค์ชายอิมแฮได้ทำการปลดพระชนชีพของพระองค์เอง

การขึ้นครองราชย์ขององค์ชายควางแฮทำให้ฝ่ายเหนือใหญ่มีอำนาจแม้ว่าพระองค์จะพยายามสนับสนุนขุนนางฝ่ายอื่นเพื่อคานอำนาจ แต่แล้วก็ถูกขุนนางฝ่ายเหนือใหญ่ขัดขวาง เป็นอย่างนี้เรื่อยมาก่อนจะจบลงอย่างกะทันหันด้วยการยึดอำนาจจากฝ่ายตะวันตก การเลือกสนับสนุนผู้ปกครองของขุนนาง ยังคงมีให้เห็นเป็นระยะในสมัยราชวงศ์โชซอน

การแก่งแย่งกันเพื่อแสวงอำนาจ

การแก่งแย่งเพื่อแสวงหาอำนาจมีอยู่มานานแล้ว เช่นเดียวกับการสนับสนุนผู้ปกครอง มีตัวอย่างดังนี้

การขึ้นครองราชย์ของพระเจ้าเมียงจง (ค.ศ.1534-1567) ทำให้ฝ่ายขุนใหญ่ นำโดยขุนนิมสิ้นอำนาจลง และฝ่ายขุนเล็กที่นำโดยขุนวอนโลและขุนวองฮังพระมาตุลาทั้งสอง กลับขึ้นมามีอำนาจ ฝ่ายขุนใหญ่จึงถูกทำลายกวาดล้างจนสิ้น เรียกว่า การสังหารหมู่ปราชญ์ครั้งที่สี่ ขุนนิมรวมทั้งบริวารมากมายถูกประหารชีวิต เมื่อไม่มีการต่อต้านแล้วขุนวอนโลและขุนวองฮัง สองพี่น้องจึงขัดแย้งกันเอง จนขุนวองฮังสามารถยึดอำนาจทั้งหมดมาอยู่ที่ตนได้และส่งประหารชีวิตขุนวอนโลพี่ชายของตนเองในค.ศ.1546

การแก่งแย่งอำนาจทำให้บ้านเมืองไม่สงบสุข แม้พระพันปีมุนจงจะทรงพยายามปกครองบ้านเมืองให้ผาสุก โดยการแจกจ่ายที่ดินที่ยึดจากขุนนางมาให้ชาวบ้าน และทรงอุปถัมภ์พระพุทธศาสนา เพราะทรงมีศรัทธาโดยส่วนพระองค์เอง แต่เมื่อขุนวอนฮังขึ้นมามีอำนาจ ก็ทุจริตหาผลประโยชน์เข้ากลุ่มตน จนชาวบ้านเดือดร้อนและขุนนางก็ก่อกบฏภายใต้การนำของเก็ยจง แต่ถูกทำลายล้างในปีค.ศ.2095

เมื่อพระเจ้าซองจง (ค.ศ.1457-1494) ครองราชย์ทรงมีพระชนมายุเพียง 13 พรรษา พระอัยยิกาจองฮีและพระพันปีอึยชุนมารดาสำเร็จราชการแทน ฝ่ายขุนนางที่สูญเสียอำนาจไปจากการยึดบัลลังก์ของพระเจ้าเซโจนั้นได้ใช้การศึกษาของพระเจ้าซองจงเป็นเครื่องมือในการทำลายอิทธิพลของพระพุทธศาสนาในราชสำนักที่พระเจ้าเซโจทรงสนับสนุนพระเจ้าซองจงทรงศึกษาเล่าเรียนปรัชญาขงจื้ออย่างหนักตั้งแต่พระเยาว์ปีค.ศ.1474 กฎหมายคยองกุกแทจอนที่เริ่มทำในสมัยพระเจ้าเซโจก็เสร็จสิ้นเมื่อค.ศ.1476 พระเจ้าซองจงทรงบริหารราชการเองพระเจ้าซองจงทรงตั้งสงมุนกวาน

เป็นสำนักขงจื้ออีกแห่งสำหรับปราชญ์อายุน้อยที่จะมาช่วยพระองค์ด้านทานพวกขุนนางอนุรักษนิยม

ในสมัยพระเจ้าจุงจง (ค.ศ.1476-1506) พระสนมของพินพระนางเป็นผู้ฝึกฝาท่างด้านการเมืองและเป็นผู้มีอำนาจทางราชสำนัก นางเป็นบุตรสาวบุญธรรมของใต้เท้าปาคอนจงซึ่งเป็นแกนนำในการปลดพระเจ้ายอนซันซึ่งเป็นขุนนางคนสนิทของพระนางก็คือเสนาซ้าย พระสนมของพินถูกคนสนิทป้ายความผิดให้โดยการนำหนูตายมาสาปแข่งรัชทายาททำให้ราชสำนักเกาหลีเกิดความวุ่นวายแบ่งเป็นฝักฝ่าย

ในสมัยของพระองค์มีพระมาตุลาคือขุนนิมเป็นหัวหน้าฝ่ายขุนใหญ่ที่สนับสนุนพระเจ้าอินจงเพื่อคานอำนาจกับฝ่ายขุนเล็ก อันประกอบด้วยพระมเหสีมุนจงองค์ชายคังวอน

ภายหลังจากที่ทรงเป็นกษัตริย์ทรงทะเยอทะยานทรงต้องการให้มีการปฏิรูปหลายอย่างซึ่งล้วนเป็นที่ต่อต้านของฝ่ายขุนเล็กขณะที่ยุนใหญ่แผ่ขยายอำนาจอย่างมากในสมัยพระเจ้าอินจงแต่เนื่องจากพระองค์สุขภาพไม่ค่อยดีทำให้พระองค์สิ้นพระชนม์ในปีค.ศ.1545ทำให้ยุนใหญ่ล่มสลายและถูกกวาดล้างยุนนิมถูกประหารชีวิตและฝ่ายขุนเล็กขึ้นมามีอำนาจแทนตามการขึ้นครองราชย์ของพระเจ้าเมียงจง

ความขัดแย้งทางด้านความคิด

ความแตกแยกของขุนนางแบ่งออกเป็นหลายฝ่าย เริ่มขึ้นในสมัยพระเจ้าซอนโจ (ค.ศ.1577-1608) โดยแตกออกเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายขุนนางที่อาศัยอยู่ทางซีกตะวันตกของเมืองฮันซอง เรียกว่าฝ่ายตะวันตก (ซออิน) มีความคิดอนุรักษนิยมยึดมั่นในหลักขงจื้อ และฝ่ายตะวันออก (ทงอิน) มีความคิดแนวปฏิรูปจากหลักการดั้งเดิม หลังสิ้นสุดสงครามอิมจิน ฝ่ายตะวันออกก็มีอำนาจขึ้นมาเพราะกระแสปฏิรูปที่เกิดขึ้น แต่ฝ่ายตะวันออกก็แตกอีกเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายใต้ (นัมอิน) เป็นพวกหัวกลางๆ และฝ่ายเหนือ (พูกอิน) ที่หัวปฏิรูปรุนแรง จนถึงในปี ค.ศ.1608 พระเจ้าซอนโจสิ้นพระชนม์ ฝ่ายตะวันออกก็ผลักดันให้องค์ชายควางแฮขึ้นครองราชย์ แต่ก็ถูกฝ่ายตะวันตกยึดบัลลังก์ไปใน ค.ศ.1623 ให้พระเจ้าอินโจขึ้นครองราชย์แทน แต่ฝ่ายเหนือก็ได้ทำการก่อกบฏ จนนำไปสู่การรุกรานจากแมนจู

ในปีค.ศ.1680 ฝ่ายใต้ล่มสลาย เหลือเพียงฝ่ายตะวันตก จึงแบ่งเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายโนนน (พวกหัวเก่า) ประกอบด้วยขุนนางอาวุโส และฝ่ายโชนน(พวกหัวใหม่) มีขุนนางรุ่นใหม่ ในสมัยพระเจ้าชุกจง ฝ่ายโนนนและฝ่ายโชนนขัดแย้งกันเรื่องการแต่งตั้งรัชทายาท ฝ่ายโนนนสนับสนุนพระเจ้ายองโจ ฝ่ายโชนนสนับสนุนพระเจ้าคยองจง ในค.ศ.1680 พระเจ้าคยองจงทรงได้เป็นรัชทายาท ทำให้ฝ่ายโนนนเสื่อมอาจลงไป

ทันทีที่ขึ้นครองราชย์พระเจ้าชยอนจง(ค.ศ.1641-1647) ก็ทรงประสบปัญหาความขัดแย้งระหว่างฝ่ายตะวันตกกับฝ่ายใต้ เรื่องที่ว่า พระอัยยิกาเจอี มเหสีของพระเจ้าอินโจ พระมารดาเลี้ยงของพระเจ้าชยอนจง จะต้องใส่อาภรณ์ไว้ทุกข์ให้พระเจ้าชโยจงเป็นเวลานานเท่าไร เพราะตามหลักของขงจื้อไม่ได้กำหนดไว้เรื่องการปฏิบัติระหว่างแม่เลี้ยงกับลูก ฝ่ายตะวันตก ภายใต้การนำของซงชียอล เสนอว่าให้พระอัยยิกาเจอีสวมชุดไว้ทุกข์เป็นเวลาหนึ่งปี เพราะไม่ได้เป็นมารดาแท้ๆ แต่ฝ่ายใต้นำโดยฮอจอกเสนอให้พระนางใส่ชุดสามปี เพราะเป็นเวลาที่พระเจ้าชยอนจงขึ้นครองราชย์

พระเจ้าชยอนจงทรงต้องการสร้างความสมดุลอำนาจของทั้งสองฝ่ายจนมีพระราชโองการให้พระอัยยิกาเจอีสวมชุดไว้ทุกข์เป็นเวลาหนึ่งปี แต่แต่งตั้งให้ฮอจอกเป็นอัครเสนาบดีเพื่อถ่วงดุลอำนาจ

ในสมัยของพระเจ้าจงโจ (ค.ศ.1752-ไม่ปรากฏข้อมูล) ได้มีองค์ชายที่มีพระอาการทางสติไม่ปกติ ทรงหวาดกลัวสิ่งต่างๆรอบๆตัวพระองค์ ทำร้ายร่างกายเหล่าข้าราชการบริพาร สังหารบรรดาซังกุงและหมอลหลวง ดังนั้นขุนนางฝ่ายโนนจึงถือโอกาสถวายพระราชโองการ ให้ลงอาญาองค์ชายพระองค์นี้ พระเจ้าจงโจจึงทรงมีพระราชโองการให้จับองค์ชายขังไว้ในคฤหาสน์เป็นเวลาเจ็ดวัน จึงสิ้นพระชนม์

เหตุการณ์การประหารองค์ชายทำให้การเมืองโชนนแบ่งแยกเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายที่ไม่ยอมให้พระเจ้าจงโจประหารพระโอรส เรียกว่าฝ่ายชิปา หรือ ฝ่ายโนนนเดิม ประกอบไปด้วยตระกูลซงแห่งพงซาน มีสงกุกยงเป็นผู้นำ มีความคิดยอมรับอารยธรรมแบบตะวันตกและคริสต์ศาสนา และฝ่ายที่ยอมรับเรียกว่า ฝ่ายพยอกปา หรือฝ่ายโนนนเดิม มีตระกูลคิมแห่งอันดง นำโดยพระอัยยิกาคิม มเหสีพระเจ้าจงโจ อนุรักษ์นิยมและต่อต้านคริสต์ศาสนา

พระเจ้าจอทงพยายามที่จะสลายการแบ่งแยกขุนนางออกเป็นฝักฝ่าย โดยทรงตั้งคยูจังกัก ในค.ศ.1767 ให้เป็นศูนย์ราชการสำหรับการหาหรือกิจการบ้านเมืองและถกความรู้เกี่ยวกับปรัชญาขงจื้อ และพระเจ้าจอทงสนับสนุนปราชญ์ขงจื้อแนวประยุกต์ที่เรียกว่า ซิลฮัก ที่เน้นการนำปรัชญาไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ไม่ใช่หลักปรัชญาในอุดมคติที่สมบูรณ์แบบจนนำมาใช้จริงไม่ได้

พระเจ้าจอทงสนับสนุนขุนนางฝ่ายโชนนให้ขึ้นมามีอำนาจ เพื่อคานอำนาจกับฝ่ายโชนนเก่า ฝ่ายโชนนที่เสียอำนาจหรือเรียกว่า พยอกปา ได้กลายเป็นอุปสรรคสำคัญในการดำเนินการปฏิรูปบ้านเมืองของพระเจ้าจอทง เพราะไม่ว่าพระองค์จะออกการปฏิรูปอะไรฝ่ายโชนนก็จะคัดค้านเสมอ แต่ก็มิได้ทรงละทิ้งฝ่ายโชนนเก่าแต่อย่างใด เพราะทรงถือหลักความเท่าเทียมกัน และได้ทรงแต่งตั้ง ขุนนางฝ่ายโชน โชนน และฝ่ายใต้ขึ้นเป็น อัครเสนาบดี เสนาบดีฝ่ายซ้าย และเสนาบดีฝ่ายขวา ตามลำดับ⁷

4. สรุปและอภิปรายผล (Discussion/Conclusion)

ขุนนางฝ่ายพลเรือนในสมัยราชวงศ์โชซอน ถือได้ว่าเป็นบุคคลผู้อยู่เบื้องหลัง ในการใช้ความคิด และการช่วยพระมหากษัตริย์ปกครองบ้านเมือง เป็นบุคคลที่มีความสำคัญและมีอำนาจมากที่สุด เพราะเป็นทั้งเจ้าของที่ดินและเป็นกลุ่มคนชนชั้นสูงในเมืองหลวง เพราะฉะนั้นการได้มาซึ่งอำนาจ และที่ดินจึงเกิดเป็นความขัดแย้งของขุนนางเกาหลีฝ่ายพลเรือนเกิดขึ้น โดยมีประเด็นความขัดแย้งที่สำคัญอยู่ 3 ประการคือ 1) การสนับสนุนผู้ปกครอง โดยการเสนององค์ชายที่อยู่ฝ่ายตนเองให้ได้ขึ้นครองราชย์เพื่ออำนาจของตนเอง 2) การแก่งแย่งกันเพื่อมีอำนาจ 3) ความขัดแย้งทางความคิด ซึ่งมีทั้งความขัดแย้งทางการปกครอง รวมไปถึงความคิดทางหลักศาสนาอีกด้วย อีกทั้งในสังคมเกาหลีในสมัยก่อน ชนชั้นทางสังคมถือเป็นเรื่องสำคัญ ในการปกครองคนและอาชีพ ดังนั้น การเลื่อนฐานะขึ้นของชนชั้นล่างจึงเป็นไปได้ยาก และมีกฎระเบียบมากมาย

⁷

คนรักราชวงศ์ชิง. ประวัติราชวงศ์โชซอน . เข้าถึงเมื่อ 27 มิถุนายน 2556. เข้าถึงได้จาก <http://writer.dekd.com/kangxiemperor/story/viewlongc.php?id=631862&chapter=14>.

บรรณานุกรม

ดำรง ฐานดี. “เกาหลีในยุคอาณาจักรโชซอน.” ใน ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, มปป.
(อัคร์ตำเนา)

_____. **สังคมและวัฒนธรรมเกาหลี เรื่องการเมืองเกาหลี.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2546.

ไพบุลย์ ปิตะเสน. **ประวัติศาสตร์เกาหลี จากยุคเผ่าพันธุ์ถึงราชวงศ์สุดท้าย.** กรุงเทพฯ : แสงเดือน
การพิมพ์, 2545.

ภูวดล ทรงประเสริฐ. **ประวัติศาสตร์เกาหลีสมัยใหม่.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
2521.

สำนักงานข่าวสารเกาหลี. **สารานุกรมเกี่ยวกับเกาหลี.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2545.

Won Bok Rhie. **การตั้งถิ่นฐานและประวัติศาสตร์นานาชาติ เกาหลี.** แปลโดย ณัฐวดี ลือดี.
กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, 2550.

เอกสารภาษาอังกฤษ

Han Woo-keun. **The History of Korea.** Hawaii : The University Press of Hawaii, 1970

William E. Henthorn. **A History of Korea.** The United States of America : A Division of The
Macmillan Company, 1971

เอกสารภาษาเกาหลี

김향금. “복춘 사람들 서울가 따로 모여 독야청청.” ใน **The Museum of Everyday Life**
10(한국생활사박물관 10). 51-53 강웅천. บรรณาธิการ. 서울 : 삼성문화인쇄, 2548.

เอกสารสื่อออนไลน์

คนรักราชวงศ์ชิง.ประวัติราชวงศ์โชซอน [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 27 มิถุนายน 2556. เข้าถึงได้

จาก<http://writer.dek->

d.com/kangxiemperor/story/viewlongc.php?id=631862&chapter=14.

ทรูปลูกปัญญา. ปรัชญาจีน หลักจริยปรัชญาของขงจื้อ. เข้าถึงเมื่อ 3 ธันวาคม 2556. เข้าถึงได้จาก

http://www.truelookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/13083-00/.

การศุข. ทำไมลัทธิขงจื้อกับศาสนาพุทธในเกาหลีถึงไมรวมกันแบบจีน [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ

10 กรกฎาคม 2556. เข้าถึงได้จาก

<http://topicstock.pantip.com/library/topicstock/2009/03/K7613761/K7613761.html>.

มาดามเฟ. ประวัติราชวงศ์โชซอน [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 27 มิถุนายน 2556. เข้าถึงได้จาก

<http://www.nightsiam.com/forum/index.php?topic=6533.0>.

한까탈. 종 1 품 정 1 품 ? [online]. Retrived June 27. Available

http://m.k.daum.net/qna/mobile/view.html?nk_type=Q&qid=2fWYb